

Een harinkje tegen de heimwee

Je auto kocht je er zonder BTW

Werken en wonen in Duitsland

Ingerukt!

Defensie sluit vandaag na 43 jaar de kazerne in Seedorf. De militaire vestiging in het Duitse plaatsje, ooit opgericht om het Westen tegen de Russen te beschermen, gold voor veel Nederlandse soldaten als een paradijs. Het afscheid van de Nederlandse enclave zorgt dan ook voor gemengde gevoelens, merkte **Arjan Paans**.

Het is de laatste Koninginnedag in Seedorf. Een busje van de marechaussee begeleidt een kleine optocht van kinderen met oranje versierde fietsen. Een parachutespringer landt exact op het pleintje voor het Holland Huis. Er staat een draaiorgel en als dat niet speelt, zingt André Hazes toepasselijk dat 'het voorbij' is. Alleen de cd met het Wilhelmus wil maar niet starten, alsof het volkslied beseft dat het toch allemaal geen zin meer heeft.

Na 43 jaar wordt vandaag de kazerne in Seedorf officieel gesloten door de Nederlandse en Duitse ministers van Defensie. Het werk van de 41ste Gemechaniseerde brigade, die tussen 1963 en 1989 de Noord-Duitse laagvlakte beschermde tegen een Russische inval, zit er op. En daarmee heeft ook de Nederlandse enclave in het nabijgelegen stadje Zeven zijn langste tijd gehad. Nog ruim 2300 Nederlandse militairen en hun aanhang wonen er. Het merendeel vertrekt deze zomer. Een paar honderd Nederlanders, voornamelijk oud-militairen, blijven achter, omdat ze inmiddels meer met Duitsland hebben dan met Nederland.

Maar de meeste soldaten zijn daar nog veel te jong voor en moeten terug naar Nederland. Iwan Burger

(35) werkt als groepscommandant van een transporteenheid op de kazerne. Als zoon van een militair die ook in Seedorf werkte, leerde hij op de middelbare school zijn aanstaande, soldatendochter Wendy (34), kennen. Ze hebben twee zoons. Nu moeten ze verhuizen naar een land dat ze niet kennen. 'Best wel eng' zegt Wendy. Zoiets als de multiculturele samenleving kennen we hier niet. Vooral voor onze jongens van 6 en 9 jaar ben ik bang. Waar komen ze straks terecht?' Iwan vult aan: 'Hier kunnen ze zelf naar school, daar in Assen worden alle kinderen gebracht. En de auto moet straks 's nachts gewoon op slot. Hier zijn er mensen die hun sleutel gewoon in het contact laten zitten.'

Het zijn alledaagse angsten van soldaten die - weliswaar bewapend - gewend zijn op vredesmissie in Bosnië en Irak te gaan, maar Nederland als een vreemd en griezelig land beschouwen. Seedorf, op het platteland tussen Bremen en Hamburg, is een vredige Hollandse enclave waar alleen de talloze geparkeerde Leopard tanks opvallen.

De lopen zijn gericht op een vijand die allang niet meer bestaat. Want met de val van de Berlijnse Muur en de ineenstorting van het Warschaupact verdween de noodzaak om een vooruitgeschoven Iegerbasis bij het IJzeren Gordijn te hebben.

Theo Moet, voorzitter van de belangenvereniging Seedorf die opkomt voor meer dan honderd

Nederlandse gezinnen die door de sluiting van de kazerne in ernstige financiële problemen komen, vindt dat Defensie veel te lang heeft gedaan alsof de vestiging nog jaren zou blijven voortbestaan.

In 2001 werd nog het beeld geschetst dat Seedorf ook na 2015 gewoon onderdeel zou uitmaken van de landmachtorganisatie. Moet: 'Toen heeft de toenmalige bevelhebber de mensen nog gerustgesteld. Die hebben op grond van dat soort signalen huizen gekocht of verbouwd en zich daarvoor in de schulden gestoken. Twee jaar later werd de sluiting aangekondigd en is de woningmarkt hier ingestort. Veel huizen zijn daardoor dertig procent minder waard geworden.'

En wie nu moet vertrekken, maakt soms 50.000 euro verlies'.

Dat sluiting van Nederlands laatste kazerne in Duitsland uitgemaakte zaak was, blijkt wel uit de perfecte staat van Seedorf, waar nog tot vlak voor het besluit tot sluiting werd geïnvesteerd in gebouwen en oefenplaatsen. Reden voor de eveneens inkrimpen Duitse Bundeswehr om de legerplaats voor een tot nu toe onbekend bedrag over te nemen.

Moet wil dat Defensie verantwoordelijkheid neemt voor de schade die militairen door de sluiting oplopen. 'De Nederlandse overheid heeft het eigenhuizenbezit jarenlang gestimuleerd en er nooit voor gewaarschuwd dat de situatie in Seedorf eindig zou kunnen zijn. Integendeel: ook na de val van de Muur was er in de defensieplannen altijd een plek voor Seedorf. Daarop hebben medewerkers hun toekomstplannen gebaseerd, zijn huizen gekocht en schulden gemaakt'.

Als Defensie de laatste gezinnen niet wil helpen, wil Moet eind van het jaar in een proefproces schadevergoeding afdwingen. In totaal gaat het misschien om een bedrag van 2,3 miljoen euro om alle krepeergevallen te helpen, zoveel moet het Nederland toch waard zijn om de gezinnen te helpen?

Toch gaat het niet alleen om de gekelderde huizenprijzen. Nederlandse militairen die in Duitsland werkten, genoten bovenop hun soldij tal van extra voordelen. Een buitenlandtoelage, de woonkostenvergoeding, belastingvrije benzine en vooral de belastingvrije aanschaf van een auto. Op de catalogusprijs scheelde dat tot 40 procent. Ook luxeartikelen zoals koelkasten, televisies en dergelijke konden in een winkel op de basis belastingvrij worden aangeschaft. Seedorf was in financieel opzicht een luilekkerland. De komst van 3800 - veel minder draagkrachtige - Duitse militairen is dan ook een schrale troost voor burgemeester Hans-Joachim Jaap van Zeven, waartoe Seedorf behoort. Hij ging in 2003 nog voorop in een demonstratie om de sluiting tegen te houden. 'Hände weg von unserer Holländer', stond er toen op spandoeken.

Brigadegeneraal J.H. de Jonge
FOTO KAREL ZWANEVELD

VOORWAARTSE VERDEDIGING

In 1963 kwamen de eerste Nederlandse militairen op de kazerne in Seedorf. Duitsland kreeg in ruil daarvoor de beschikking over de kazerne in het Brabantse Budel. Aanvankelijk als onderdeel van de 'voorwaartse verdediging' om de richting van de Oost-Duitse grens, en na de val van de Muur als onderdeel van het Duits-Nederlandse Legerkorps. Veel militairen van de 41ste Gemechaniseerde Brigade deden de afgelopen jaren mee aan vredesmissies. De kazerne werd genoemd naar een klein dorpje even

ten noorden van de kazerne. De meeste mensen die op de legerplaats Seedorf werkten, wonen of op het terrein van de kazerne zelf of in het stadje Zeven. In totaal werkten in Seedorf 2550 Nederlandse defensiemedewerkers: 2350 militairen en 200 burgers. Tussen 1995 en 1997 kwam Seedorf negatief in het nieuws, doordat militairen waren betrappt op drugsbezit- en handel. Volgens generaal De Jonge kwam de meeste ophef voort uit het verschil tussen het Nederlandse gedoogbeleid en de strengere Duitse regels.

De middenstand vreesde grote verliezen door het verdwijnen van de koopkrachtige Nederlandse gezinnen. Hoewel de angst deels is verdwenen, zal Zeven toch onherkenbaar veranderen, denkt Jaap. 'De Nederlanders maakten zo'n 15 procent van onze bevolking uit en zorgden voor een wat lossere mentaliteit tegenover de Duitse Gründlichkeit'.

Verjaagd uit het paradijs. Zo voelt voor velen het afscheid van Seedorf, in diverse opzichten een soort walhalla voor militairen. Elke soldaat die op maandag 30 juni 2003 meedeed aan de schietoefeningen op de Bergense heide zal zich herinneren dat die dag het bericht over de sluiting als een bom insloeg.

Veel tijd hadden de militairen niet om te treuren, want een half jaar later werden ze massaal naar Irak en Bosnië uitgezonden.

'De Nederlandse overheid heeft er nooit voor gewaarschuwd dat situatie in Seedorf eindelijk zou kunnen zijn'

- Theo Moet, voorzitter
belangenvereniging Seedorf

Brigadegeneraal Harm de Jonge, net teruggekeerd van een missie in Macedonië, bleef alleen achter. Wakend over het thuisfront, dat zich naast de angst en onzekerheid waarmee militaire missies in crisisgebieden gepaard gaan, nu ook de zorgen over de aanstaande verhuizing het hoofd moest bieden.

Een 'onaangename verrassing', was ook voor De Jonge het bericht dat Seedorf zou sluiten. De afgelopen drie jaar heeft de boomlange militair zich meer als 'people manager' moeten ontplooiën dan als krijgsheer. De Jonge vraagt aan zijn bevelhebber of hij tot het laatst mocht blijven. 'Ik vind dat ik dat aan mijn mensen verplicht ben om als kapitein op het schip te blijven. En om te proberen daar waar mogelijk is de pijn te verzachten'.

De Jonge wijst op de mogelijkheden voor militairen om in Duitsland te blijven wonen als ze op een oost-Nederlandse kazerne werken. Een belangrijk voordeel, omdat dan geen boeterente hoeft te worden betaald en de huizen in Duitsland aanmerkelijk goedkoper zijn. Voor wie zich erg diep in de schulden heeft gestoken, biedt Defensie renteloze leningen. 'Voor de circa vijftig gezinnen die nog problemen hebben proberen we individuele oplossingen te vinden'.

Seedorf, Nederlandse militaire enclave in Duitsland, schreef de afgelopen 43 jaar zijn eigen geschiedenis met onder meer bezoeken van prins Bernhard (rechts) en inspecties van de troepen.

Brigadecommandant T. Hovenier ontvangt op 22 augustus 1986 koningin Beatrix, die een werkbezoek aan Seedorf brengt.

FOTO'S COLLECTIE
NEDERLANDS
INSTITUUT VOOR
MILITAIRE HISTORIE

